

รายงานการใช้วัตกรรมการจัดการเรียนการสอน
การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
โดยการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ
Active Learning ๕ ขั้นตอน

นางสาวกุหลาบ แห่งธรรม
ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

โรงเรียนประชาสามัคคี(บ้านหนองมะนาว)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning กระบวนการสอน รูปแบบ ๕ E มาปรับใช้จากการเรียนการสอนแบบเดิม เพื่อมุ่งหวังพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรม การเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดย กระบวนการคิดขั้นสูง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนาน นักเรียนมีความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ สร้างทักษะการเรียนรู้ที่ยั่งยืนให้กับนักเรียน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่สนใจเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอดและพัฒนา การจัดการเรียนรู้ต่อไป

นางสาวกุหลาบ แห่งธรรม

สารบัญ

	หน้า
ชื่อนวัตกรรม	๑
ผู้จัดสร้างนวัตกรรม	๑
ระยะเวลาดำเนินการ	๑
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๒
ขอบเขตการศึกษา	๓
เครื่องมือที่ใช้	๓
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๓
ทฤษฎีและแนวคิด	๖
การนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา	๗
ผลที่เกิดกับเป้าหมาย	๘
บทเรียนที่ได้รับ	๙
เงื่อนไขความสำเร็จ	๙
ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	๑๐
ภาคผนวก	๑๑
-แผนพัฒนานวัตกรรม	๑๒
ภาพสื่อการสอน/แบบฝึกทักษะ/แผนการจัดการเรียนรู้	๒๕
-ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	๒๖

**รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน
โรงเรียนประชาสามัคคี (บ้านหนองมะนาว) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑**

---

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวกุหลาบ แห่งธรรม ตำแหน่งครูอัตราจ้าง
๒. ชื่อนวัตกรรม การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning กระบวนการสอน รูปแบบ ๕ E

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๓. ที่มาและความสำคัญ

การวิเคราะห์บริบทพื้นที่/สถานศึกษา Area/educational context analysis

โรงเรียนประชาสามัคคี (บ้านหนองมะนาว) เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีทรัพยากรที่มีความเหมาะสม เช่น วัสดุ อุปกรณ์ โครงสร้างพื้นฐานมีความเพียงพอ เช่น การคมนาคม สื่อสาร ไฟฟ้า ประปา มีห้องเรียนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับการนำนวัตกรรม แบบฝึกทักษะ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ(บัตรคำ) โดยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ไปใช้ และสามารถปรับหลักสูตรให้รองรับการเรียนรู้แบบใหม่ได้ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้อง โรงเรียนประชาสามัคคี (บ้านหนองมะนาว) เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ และมีการสนับสนุนจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอก มีระบบการประเมินผลที่เอื้อต่อการทดลองและพัฒนานวัตกรรม ใช้การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาถึงจุดแข็ง(Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของพื้นที่นำร่อง ซึ่งจะเพิ่มโอกาสความสำเร็จในการนำนวัตกรรมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๔.๑ แนวคิด ทฤษฎี (ย่อ)

Active Learning จึงเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning เป็นดังนี้

๑. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
๒. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
๓. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๔. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
๕. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
๖. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พุด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดการระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
๗. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
๘. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด
๙. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
๑๐. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน

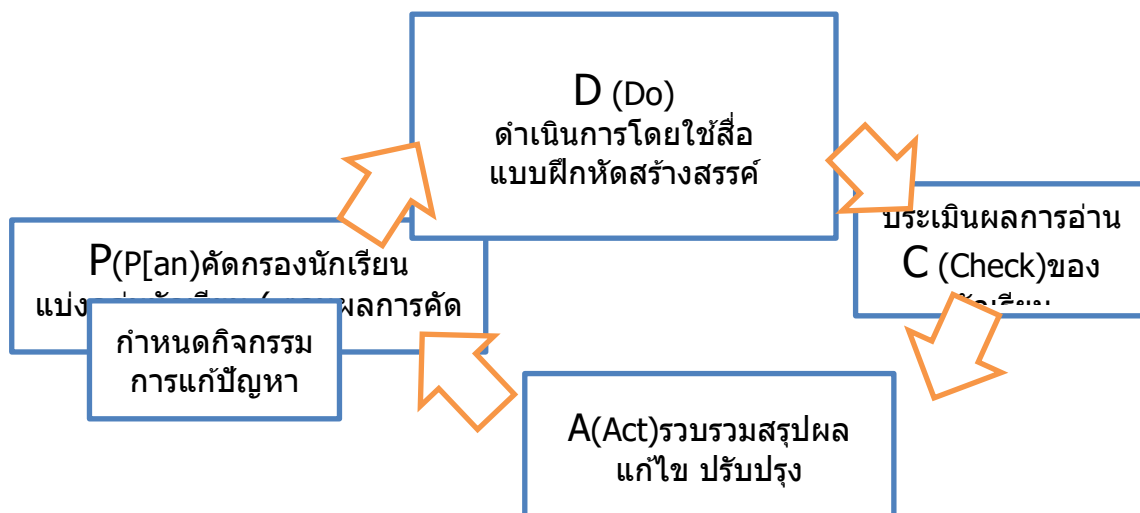
๕. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๖ คน

๖. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- ๑) เพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงและเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองผ่านกิจกรรมสื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- ๒) เพื่อเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา การอภิปราย และการแบ่งปันความคิดในการสร้างผลงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผ่านการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- ๓) เพื่อพัฒนาทักษะการแสดงออกและการสื่อสารทางประวัติศาสตร์ผ่านผลงานแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- ๔) นักเรียนจะสามารถนำเสนอเรื่องราวจากประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบที่สร้างสรรค์
- ๕) นักเรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ และแสดงออกเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ผ่านกิจกรรมสื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์

๗. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๘. ผลการดำเนินงาน

- ๑) นักเรียนสามารถทำสื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์จากภาพที่เห็นได้
- ๒) นักเรียนสามารถบอก อธิบายการแก้ปัญหา การอภิปราย และการแบ่งปันความคิดในการสร้างผลงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผ่านการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- ๓) นักเรียนมีความพึงพอใจในการการใช้วิธีการสอน **Active Learning**
- ๔) นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
- ๕) สื่อนวัตกรรม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ นักเรียน

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ร้อยละ ๘๐ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงและเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองผ่านกิจกรรมสื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนเพื่อเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา การอภิปราย และการแบ่งปันความคิดในการสร้างผลงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผ่านการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- เพื่อพัฒนาทักษะการแสดงออกและการสื่อสารทางประวัติศาสตร์ผ่านผลงานแบบฝึกหัดสร้างสรรค์

๙.๒ ครู

- ครูจะมีโอกาสปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนให้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการใช้เทคนิคที่เน้นการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของนักเรียน
- การใช้ **Active Learning** จะช่วยให้ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเป็นกันเอง ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ครูจะได้เรียนรู้ถึงความต้องการและความสามารถของนักเรียนมากขึ้น ทำให้สามารถปรับวิธีการสอนได้ตามความเหมาะสม

๙.๓ โรงเรียน

- โรงเรียนจะได้รับการยอมรับในฐานะสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียน
- โรงเรียนจะสามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

๙.๔ ชุมชน ได้รับ

- ได้เห็นผลงานของเยาวชน ชุมชนได้มีโอกาสเห็นผลงานของเยาวชน และสามารถสนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมนี้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน
- ส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านและการเขียน และช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านและการเขียนในชุมชน

๑๐. การนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา/แก้ปัญหา

- กำหนดขอบเขตของการดำเนินการ โดยใช้แบบฝึกทักษะ
- นวัตกรรม ได้แก่ แบบฝึกทักษะหัดสร้างสรรค์จินตนาการ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ได้แก่ นักเรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดสร้างสรรค์ด้วยตนเอง

ระยะเวลา การเก็บรวบรวมข้อมูล โดย กำหนดระยะเวลา ๑๐ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๑ วัน รวม ๑๐ ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ ระหว่างเดือนมกราคม- กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ โดยจัดกิจกรรมในช่วงสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ตามตารางสอนที่รับผิดชอบ

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๖ คน
การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

๑๑. ผลที่เกิดกับเป้าหมาย

ด้านความรู้

๑. นักเรียนมีความรู้พื้นฐานด้านประวัติศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างเป็นระบบ
๒. ผลจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านความรู้ที่ดีขึ้น

ด้านทักษะ

๑. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในในชีวิตประจำวันได้
๒. พัฒนาทักษะการเรียบเรียงความคิด การออกแบบสร้างสรรค์ตามจินตนาการ และการนำไปใช้

เหมาะสมกับบริบท

ด้านคุณลักษณะ

๑. มีความตั้งใจเรียน มีวินัย และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีในกิจกรรมกลุ่ม

ด้านเจตคติ

๑. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
๒. มีความรู้สึกภูมิใจเมื่อสามารถเขียนชิ้นงานของตนเองได้สำเร็จ

ด้านสมรรถนะ

๑. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านการเขียน การคิดการออกแบบในการทำแบบฝึกได้ดีขึ้น

๑๒. เงื่อนไขความสำเร็จ

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning กระบวนการสอน รูปแบบ ๕ E ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ทั้งต่อตัวผู้เรียน ผู้สอน โรงเรียน และชุมชน โดยมีเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จดังต่อไปนี้

๑๒.๑ นักเรียน

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ร้อยละ ๘๐ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงและเข้าใจเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองผ่านกิจกรรมสื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนเพื่อเสริมทักษะการทำงานร่วมกัน การแก้ปัญหา การอภิปราย และการแบ่งปันความคิดในการสร้างผลงานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผ่านการใช้สื่อแบบฝึกหัดสร้างสรรค์
- เพื่อพัฒนาทักษะการแสดงออกและการสื่อสารทางประวัติศาสตร์ผ่านผลงานแบบฝึกหัดสร้างสรรค์

๑๒.๒ ครู

- ครูจะมีโอกาสปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนให้มีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการใช้เทคนิคที่เน้นการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของนักเรียน
- การใช้ **Active Learning** จะช่วยให้ครูสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเป็นกันเอง ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ครูจะได้เรียนรู้ถึงความต้องการและความสามารถของนักเรียนมากขึ้น ทำให้สามารถปรับวิธีการสอนได้ตามความเหมาะสม

๑๒.๓ โรงเรียน

- โรงเรียนจะได้รับการยอมรับในฐานะสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักเรียน
- โรงเรียนจะสามารถพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

๑๒.๔ ชุมชน ได้รับ

- ได้เห็นผลงานของเยาวชน ชุมชนได้มีโอกาสเห็นผลงานของเยาวชน และสามารถสนับสนุนหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้
- สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมนี้ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน
- ส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านและการเขียน และช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านและการเขียนในชุมชน

๑๓. ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน

ภาคผนวก

- แผนการจัดการเรียนรู้ ๑ ชั่วโมง
- ภาพสื่อการสอน/แบบฝึกทักษะ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของชุมชน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส 13102 รายวิชาประวัติศาสตร์

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ผู้สอน นางสาวกุหลาบ แห่งธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เวลา 1 ชั่วโมง

ใช้สอนวันที่

---

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจประวัติความเป็นมาของชุมชน และใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษย์และสังคมไทย

ตัวชี้วัด

ป.3/1 วิเคราะห์เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์โดยใช้หลักฐาน

ป.3/2 อธิบายความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความสำคัญของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้

2. วิเคราะห์คุณธรรมที่ได้จากรื่องราวของชุมชนได้

3. สาระสำคัญ

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเป็นรากฐานของการเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชุมชน ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิต วัฒนธรรม และคุณธรรมของคนในสังคม

4. สาระการเรียนรู้

4.1.แนวคิด “ฮีตฮอย 3 หนอง รากเหง้าเล่าเรื่อง”

4.2.ความสำคัญของประวัติศาสตร์ชุมชน

5. ทักษะ/กระบวนการ

5.1 ทักษะการสังเกต

5.2 ทักษะการคิด

5.3 ทักษะการสำรวจและสืบค้น

5.4 ทักษะการสรุปความคิดเห็นและประเมิน

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. ชิ้นงานหรือภาระงาน (หลักฐาน/ร่องรอยแสดงความรู้)

- ใบงานกิจกรรม

9. กิจกรรมการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning แบบ 5 ขั้นตอน (5 Steps)

ขั้นนำ ครูเปิดภาพหรือเล่าเรื่องวิถีชีวิตชุมชนและตั้งคำถาม

“นักเรียนรู้จักหมู่บ้านหนองมะนาว หรือไม่”

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1) การเรียนรู้การตั้งคำถาม (Learning to Question)

นักเรียนตั้งคำถาม เช่น - หมู่บ้านหนองมะนาวตั้งชื่อมาจากอะไร ”- ทำไมต้องเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของชุมชน

ขั้นที่ 2) การเรียนรู้แสวงหาความรู้สารสนเทศ (Learning to Search)

นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับ บ้านหนองมะนาว และประวัติชุมชน

ขั้นที่ 3) การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct)

นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เรื่อง “รากเหง้าเล่าเรื่อง”

ขั้นที่ 4) การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร (Learning to Communicate)

นักเรียนอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5) การเรียนรู้โดยตอบสนองสังคม นำความรู้ไปเผยแพร่ (Learning to Communicate)

นักเรียนเสนอแนวทางอนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชน

ขั้นสรุป

- นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่เรียนโดยสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนทำแบบฝึก ใบงาน

10 . สื่อการเรียนรู้

- 1.ใบความรู้
- 2.ปราชญ์ชุมชน

11.แหล่งเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
2. อินเทอร์เน็ต

12.การวัดและการประเมินผล

จุดประสงค์	เครื่องมือการประเมินผล	เกณฑ์การประเมินผล
<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ ความเข้าใจในประวัติของชุมชน - บอกความสำคัญของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ (K) - วิเคราะห์คุณธรรมที่ได้จากเรื่องราวของชุมชนได้ <ol style="list-style-type: none"> 2.ทักษะ/กระบวนการ (P) <ol style="list-style-type: none"> 1. 5.1 ทักษะการสังเกต 5.2 ทักษะการคิด 5.3 ทักษะการสำรวจและสืบค้น 5.4 ทักษะการสรุปความคิดเห็นและประเมิน 	<ul style="list-style-type: none"> -แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน - ใบงาน 	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 70

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) 1. มีวินัย 2. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน 3. มุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	แต่ละรายการต้องไม่น้อยกว่าระดับ 3
---	---	--

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวกฤษดา แห่งธรรม)

ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

..... /..... /.....

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(นางนารอน ทับสกุล.)

ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาสามัคคี(บ้านหนองมะนาว)

..... /..... /.....

บันทึกหลังการสอน

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ

.....
.....
.....
.....

2. ด้านทักษะกระบวนการ

.....
.....
.....
.....

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
 .....
 .....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....

(นางสาวกุลลาภ แห่งธรรม)

ครูอัตราจ้าง

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการสังเกต												สรุปผลการประเมินผ่าน / ไม่ผ่าน
		๑. มีวินัย				๒. ใฝ่รู้ใฝ่เรียน				๓. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน				
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	
๑	เด็กชายกิตติพัฒน์ อุดมศรี													
๒	เด็กชายชนะชัย กาทอง													

๓	เด็กชายธนภัทร ศรีเทพ																		
๔	เด็กชายนันทพงศ์ พูลเพิ่ม																		
๕	เด็กชายบริวัฒน์ ออดบำรุง																		
๖	เด็กชายเมธานันท์ กุลเกตุ																		
๗	เด็กชายศักดิ์ณรงค์ แห่งธรรม																		
๘	เด็กหญิงกิตติมา เหล่าสวัสดิ์																		
๙	เด็กหญิงเกวลิน กระจำง																		
๑๐	เด็กหญิงธมลวรรณ ลุนพันธ์																		
๑๑	เด็กหญิงนริศรา การกล้า																		
๑๒	เด็กหญิงพลอยนภัส จำปาสด																		
๑๓	เด็กหญิงพิชญธิดา จันทะรักษ์																		
๑๔	เด็กหญิงจันทริภา โนชะราช																		
๑๕	เด็กหญิงธัญญา ปัทชาติ																		
๑๖	เด็กชายศรารุณี ร่มเรียง																		

๔ หมายถึง ระดับดีมาก ๓ หมายถึง ระดับดี
 ๒ หมายถึง ระดับพอใช้ ๑ หมายถึง ระดับปรับปรุง
 เกณฑ์การผ่าน : แต่ละรายการต้องไม่น้อยกว่า ระดับ ๓

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 (นางสาวกุหลาบ แห่งธรรม)
 ครูอัตราจ้าง

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง “ฮีตฮอย 3 หนอง รากเหง้าเล่าเรื่อง”

1. ความหมายของ “ฮีตฮอย”

คำว่า “ฮิตฮอย” เป็นคำในภาษาถิ่นอีสาน ใช้เรียก **ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน** เป็นสิ่งที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติและถ่ายทอดให้ลูกหลานยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

คำว่า **ฮิต** หมายถึงแบบแผน ประเพณี หรือข้อปฏิบัติที่ชุมชนยึดถือร่วมกัน เช่น การทำบุญตามประเพณี การเคารพผู้ใหญ่ และการปฏิบัติตามประเพณีทางศาสนา

คำว่า **ฮอย** หมายถึง ร่องรอย แนวทาง หรือสิ่งที่สืบทอดต่อกันมาจากคนรุ่นก่อน

ดังนั้น “ฮิตฮอย” จึงหมายถึง **แนวทางการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่คนในชุมชนยึดถือและปฏิบัติสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ** ซึ่งสะท้อนถึงคุณค่าทางสังคม เช่น ความสามัคคี การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ความกตัญญูต่อผู้ใหญ่ การรักษาประเพณีท้องถิ่น การเรียนรู้เรื่อง **ฮิตฮอย** จึงช่วยให้คนรุ่นใหม่เข้าใจรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเอง และเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ให้คงอยู่ต่อไปในสังคม.

2.แนวคิด “ฮิตฮอย 3 หนอง รากเหง้าเล่าเรื่อง”

แนวคิด “ฮิตฮอย 3 หนอง รากเหง้าเล่าเรื่อง” เป็นแนวทางในการเรียนรู้และถ่ายทอดประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ผ่านเรื่องราวของหมู่บ้านที่มีคำว่า “หนอง” อยู่ในชื่อ ซึ่งสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคนกับแหล่งน้ำและธรรมชาติ

คำว่า “ฮิตฮอย” หมายถึง ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต และแนวปฏิบัติที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้และถ่ายทอดสืบทอดกันมา ส่วนคำว่า “รากเหง้าเล่าเรื่อง” หมายถึง การย้อนกลับไปศึกษาที่มา ประวัติ ความเป็นอยู่ และภูมิปัญญาของคนในชุมชน เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตนเอง

แนวคิดนี้เชื่อมโยงกับชุมชน 3 หนอง ซึ่งประกอบด้วย บ้านหนองมะนาว บ้านหนองบัว บ้านหนองมะเขือ ทั้งสามหมู่บ้านมีลักษณะร่วมกันคือ ตั้งชุมชนใกล้แหล่งน้ำหรือ “หนอง” ซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้าน เช่น การทำนา การหาปลา การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชน แนวคิด “ฮิตฮอย 3 หนอง รากเหง้าเล่าเรื่อง” จึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญได้แก่

2.1 ศึกษาประวัติชุมชน

ให้คนในท้องถิ่นและนักเรียนได้เรียนรู้ความเป็นมาของหมู่บ้านทั้งสามแห่ง ว่าก่อตั้งขึ้นอย่างไร ใครเป็นผู้บุกเบิก และมีพัฒนาการอย่างไรจนถึงปัจจุบัน

2.2 อนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี

ถ่ายทอดฮิตฮอยหรือขนบธรรมเนียมของชุมชน เช่น งานบุญ ประเพณี ความเชื่อ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา

2.3 สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

ทำให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของชุมชนตนเอง รู้จักรากเหง้าของตน และร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ของหมู่บ้าน

2.4 เชื่อมโยงชุมชนทั้งสามเข้าด้วยกัน

แม้จะเป็นคนละหมู่บ้าน แต่ทั้ง บ้านหนองมะนาว บ้านหนองบัว และบ้านหนองมะเขือ มีประวัติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน จึงสามารถเรียนรู้และพัฒนาชุมชนร่วมกันได้

ดังนั้น แนวคิด “ฮิตฮอย 3 หนอง รากเหง้าเล่าเรื่อง” จึงเป็นการใช้เรื่องราวของชุมชนเป็นสื่อในการเรียนรู้ ทำให้คนในพื้นที่ได้ย้อนมองอดีต เข้าใจปัจจุบัน และร่วมกันสืบสานวัฒนธรรมของ 3 หนอง ให้คงอยู่ต่อไป

3. ความสำคัญของประวัติศาสตร์ชุมชน

ประวัติศาสตร์ชุมชน หมายถึง เรื่องราวความเป็นมา เหตุการณ์สำคัญ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และพัฒนาการของคนในชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชนหลายประการ ดังนี้

3.1. ทำให้รู้จักรากเหง้าและความเป็นมาของชุมชน

ประวัติศาสตร์ช่วยให้คนในชุมชนรู้ว่าหมู่บ้านของตนเกิดขึ้นได้อย่างไร ใครเป็นผู้บุกเบิก และมีเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้างที่ทำให้ชุมชนพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน

3.2 สร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

เมื่อคนในชุมชนได้เรียนรู้เรื่องราวของบรรพบุรุษ การสร้างบ้านเมือง หรือการรักษาประเพณีต่าง ๆ จะทำให้เกิดความรัก ความผูกพัน และความภาคภูมิใจในบ้านเกิดของตนเอง

3.3 ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี

ประวัติศาสตร์ชุมชนทำให้คนรุ่นใหม่เข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ฮิตฮอย งานบุญ และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ซึ่งจะช่วยให้เกิดการสืบสานและอนุรักษ์สิ่งเหล่านี้ไว้

3.4 เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชนและนักเรียน

เรื่องราวทางประวัติศาสตร์สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง บุคคลจริง และเหตุการณ์จริงในชุมชนของตน

3.5 ช่วยในการพัฒนาชุมชนในอนาคต

การเข้าใจอดีตของชุมชนจะช่วยให้คนในพื้นที่มองเห็นจุดเด่น จุดแข็ง และบทเรียนจากอดีต เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ดังนั้น ประวัติศาสตร์ชุมชนจึงมีความสำคัญในการเชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชุมชน ทำให้คนในพื้นที่รู้จักตนเอง รู้คุณค่าของวัฒนธรรม และร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนให้คงอยู่สืบไป.

ใบความรู้ที่ ๑

บ้านหนองมะนาว หมู่ที่ ๗

บ้านหนองมะนาว หมู่ที่ ๗ ตั้งอยู่ในเขตตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๖๒ โดยมีการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนจากพื้นที่โดยรอบตำบลขามใหญ่ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความผูกพันใกล้ชิดกันแบบเครือญาติ และสืบทอดวิถีชีวิตแบบชนบทอีสานมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติผู้นำชุมชน

จากข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้ ดังนี้

๑. นายเปียง เจริญนิธย์
๒. นายบุญมี สายแวว
๓. นายบัวโย ใจหาญ
๔. นายสำรวย ใจหาญ
๕. นายทองดี ชันทอง
๖. นายอุบล สายแวว
๗. นายอุทิศ แดงทน
๘. นายอุบล สายแวว (ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน)

ผู้นำแต่ละท่านมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา ศาสนา และการส่งเสริมอาชีพของประชาชน

ศาสนา การศึกษา และแหล่งเรียนรู้

- วัดหนองมะนาว เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน ภายในวัดมีโบสถ์โบราณที่สร้างมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ซึ่งสะท้อนถึงประวัติศาสตร์และความศรัทธาของชุมชน
- วัดป่าแสงธรรม สาขาวัดหนองป่าพงที่ ๕๒ก
- โรงเรียนประชาสามัคคี (บ้านหนองมะนาว) เป็นสถานศึกษาหลักของเยาวชนในพื้นที่ และยังเป็นที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้ศิลปะพื้นบ้าน “หนังบักต้อ” ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
- ศาลากลางบ้าน เป็นสถานที่จัดประชุม ประกอบกิจกรรม และเป็นศูนย์กลางการทำกิจกรรมของชุมชน

ประเพณีและวัฒนธรรม

บ้านหนองมะนาวยังคงรักษาประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นไว้ได้อย่างเข้มแข็ง ได้แก่

- งานบุญประจำปีของหมู่บ้าน บุญผะเหวด เทศน์มหาชาติ ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญของชาวอีสาน

- ประเพณีเลี้ยงปูตา “แสนเสนา” จัดขึ้นในเดือน ๓ และเดือน ๖ เรียกว่า “พิธีขอลาก” เพื่อความเป็นสิริมงคลและความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งถือปฏิบัติสืบทอดกันมา

กิจกรรมเหล่านี้เป็นกระบวนการสร้างความสามัคคีและถ่ายทอดคุณค่าทางวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น
ทรัพยากรธรรมชาติ

ชุมชนมีทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต ได้แก่

๑. ลำห้วยแจระแม เป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับการอุปโภค บริโภค การเกษตร และ
๒. ป่าชุมชนและป่าช้าหลังโรงเรียนประชาสามัคคี(บ้านหนองมะนาว) เป็นแหล่งอาหารธรรมชาติ เช่น กูดจี จิ นูน ไช้มัดแดง และเห็ดพื้นบ้าน
๓. สวนพฤกษศาสตร์ดงฟ้าห่วน เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพรรณไม้และระบบนิเวศที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี

ด้านเศรษฐกิจและกลุ่มอาชีพ

ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน ได้แก่

- วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย เช่น กล้วยฉาบ กล้วยตาก
- กลุ่มแม่บ้านทำไข่เค็ม
- การสานตะกร้าจากเส้นพลาสติก

กิจกรรมเหล่านี้ช่วยเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชน

จุดแข็งของชุมชน

บ้านหนองมะนาวเป็นชุมชนดั้งเดิมที่ประชาชนรู้จักกันทั่วทั้งหมู่บ้าน มีความรัก ความสามัคคี และมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความใกล้ชิดแบบเครือญาติ และร่วมมือกันในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง จึงนับได้ว่าเป็นชุมชนที่มีทุนทางสังคมสูง และสามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ใบงานที่ ๑

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้จากใบความรู้

๑. ผู้นำชุมชนคนปัจจุบันคือใคร.....

๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองมะนาว มา ๒ ข้อ

๑.....

๒.....

๓. ทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อชุมชนมีอะไรบ้าง

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

๔. จุดแข็งของชุมชนคือ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....